KODIĊI TA' ETIKA

Kodiċi ta' Etika għal Inġiniera li għandhom il-Warrant

Kull persuna għandha valuri msawrin mit-twemmin, il-kultura u l-ambjent li trabbiet fihom. Dawn il-valuri jsawru l-prinċipji morali li fuqhom il-persuna tifforma ħajjitha, u kwalunkwe deċiżjoni li tieħu hija affettwata minn dawn l-istess prinċipji morali. Għalhekk, indirettament, dawn il-prinċipji morali joħorġu mill-karattru tal-persuna.

Il-mod kif soċjetà tħares lejn l-etika għalhekk jiddependi ħafna fuq il-valuri morali tal-individwi li jifformaw l-istess komunità. Għaldaqstant, il-mod kif komunità waħda tittratta dilemma etika jista' jkun differenti ħafna mil-mod kif titrattaha komunità oħra, u allura dan jiddetermina kif tinkiteb Kodiċi ta' Etika u kif tiġi interpretata.

Il-Kamra ħasbet biex tirregola l-imġieba ta' l-inġiniera li kisbu l-warrant permezz ta' Kodiċi ta' Etika. Il-Kodiċi nkitbet b'referenza għal kunċetti ta' mġieba xierqa wiesgħin li għandhom jużaw l-inġiniera fil-qadi tal-professjoni tagħhom. Madankollu tajjeb li ngħidu li din il-Kodiċi ta' Etika ma tispeċifika ebda sitwazzjonijiet partikolari. Għalhekk, l-inġiniera li għandhom il-warrant, f'kas ta dubju, u sabiex jiżguraw imġieba etika tajba, għandhom ifiċċu mhux biss il-gwida tal-Kodiċi, imma wkoll tal-Kumitat tal-Etika tal-Kamra.

		KODIĊI TA' ETIKA		
Reviżjoni	Data tal-Ħruġ	Data tar-Reviżjoni	Imħejji minn	Approvat mill-
	20 ta' Ottubru 2017	13 ta' Novembru 2023	Il-Kumitat ta' Etika taċ-CoE	Kunsill

1. L-Għan tal-Kodiċi

L-Etika hija fergħa tal-filosofija li tiddefinixxi dak li huwa moralment tajjeb u ħażin f'sitwazzjonijiet speċifiċi. Għalhekk toħloq regoli għal mġieba tajba fi ħdan is-soċjetà. Peress li l-għan tagħha huwa l-iskambju armonjuż bejn il-persuni, tassenja dmirijiet u responsabbiltajiet lill-partijiet kollha involuti.

Filwaqt li l-kodiċi tieħu ħsieb l-aktar l-imġiba korretta ta' min għandu l-warrant lejn ħaddieħor u lejn l-ambjent ta' madwaru, fl-istess ħin tifhem u taċċetta in-natura reċiproka tal-att waqt l-għotja tas-servizz. Għalhekk, meta min għandu l-warrant jkun qed jagħti servizz, ikun moralment ġustifikat li jistenna ritorn ħolisitiku u bilanċjat.

2. Il-Kodiċi ta' Etika

Il-Kodiċi ta' Etika għal min għandu l-warrant tindirizza erba' dmirijiet ewlenin, li huma:

Dmirijiet lejn:-

I. Is-Soċjetà;

II. Il-Professjoni;

III. Il-Kollegi;

IV. Min Iħaddem.

Ir-regoli huma mandatorji għal kulmin għandu l-warrant peress li l-Kodiċi hija marbuta ma' Kapitlu 321 tal-Att dwar l-Inġiniera. Min għandu l-warrant huwa suġġett għal azzjoni dixxiplinarja mill-Bord tal-Inġiniera jekk jinstab li jkun kiser il-Kodiċi.

Il-Kodiċi tistabbilixxi regoli ta' mġieba sabiex jinkisbu objettivi komuni li huma l-Objettiv tal- :-

I. kredibilità;

II. professjonaliżmu;

III. kwalità tas-servizz;

IV. fiduċja mil-pubbliku.

3. Ir-Regoli tal-Kondotta

a) Il-Kompetenza

Min għandu warrant irid:-

I. iżomm il-kompetenza fl-ogħla livell. Dan jinkiseb permezz ta' proċess ta' żvilupp professjonali kontinwu;

II. iżomm ruħu aġġornat mar-regolamenti relevanti;

III. jipprovdi opportunitajiet għall-iżvilupp professjonali u etiku ta' dawk l-inġiniera taħt is-superviżjoni tiegħu, inklużi inġiniera li għadhom qed jitħarrġu;

IV. jagħti servizzi u pariri biss fil-limitu tal-kompetenza tiegħu, u jaċċetta inkarigi barra mill-kompetenza tiegħu jekk dawn ikunu ristretti għal dawk il-partijiet tal-proġett li jkun kwalifikat fihom. Il-partijiet l-oħrajn kollha għandhom jitwettqu minn persuni adattament kwalifikati;

V. jikkoopera ma' oħrajn sabiex jitkattar it-trasferiment teknoloġiku fil-livelli kollha fi ħdan l-organizzazzjoni.

b) Il-Ħarsien tal-Ħajja Umana, il-Benesseri u l-Ambjent

Min għandu l-warrant irid:-

I. jagħti importanza assoluta lis-sigurtà, is-saħħa, u l-benesseri tal-pubbliku;

II. jieħu passi raġonevoli biex jevita l-ħela ta' riżorsi naturali, ħsara lill-ambjent u t-trattament ħażin tal-annimali;

III. ma jiċċertifikax is-sigurtà, il-kwalità, u l-affidabbiltà ta' kwalunkwe sistema ta' Inġinerija sakemm wieħed:-

a. ma jkunx wettaq personalment l-ispezzjoni neċessarja,

JEW

b. ma jkunx ivverifika personalment l-ispezzjoni neċessarja meta din tkun twettqet minn persuni adattament kwalifikati. Il-verifika għandha tinkludi mill-inqas żjara waħda fuq il-post;

IV. ma japprovax diżinji u/jew speċifikazzjonijiet li jistgħu ikunu ta' periklu, jew li jagħmlu ħsara lil-ambjent, jew li jaħlu jew jeqirdu prodotti magħmula mil-bniedem;

V. jieħu l-passi kollha raġonevoli biex jesponi l-periklu li jista' jinħoloq jekk wieħed jirrifjuta l-pariri professjonali tiegħu, u jirribatti tali rifjut billi jipprovdi evidenza ippubblikata jew inkella evidenza aċċettata mil-liġi. Jekk jibqgħu jiġu rrifjutati il-pariri professjonali ta' min għandu il-warrant wara li ikun ħa il-miżuri kollha sabiex tiġi evitata ħsara li tista' ssir lil-terzi, min għandu il-warrant għandu mbagħad jirreferi l-każ lill-Pulizija u jinnotifika l-Bord kif inhu xieraq.

c) L-Integrità Personali

Min għandu l-warrant irid:-

I. ma jassoċjax ruħu ma' persuni u organizzazzjonijiet ta' reputazzjoni ħażina;

II. jipprevjeni li ismu jintuża f'attivitajiet li jistgħu ikunu frawdolenti jew diżonesti;

III. ikun fattwali, veritier, u jevita kummenti skorretti, li jiżgwidaw, jew esaġerati fil-kitbiet u l-preżentazzjonijiet kollha tiegħu;

IV. jevita kwalunkwe att li jippromwovi l-interessi personali a skapitu ta' oħrajn u tal-professjoni;

V. jevita plaġjariżmu;

VI. jirrikonoxxi l-ħidma tal-oħrajn;

VII. jitħalla jikkontribwixxi fil-mezzi tax-xandir, dment li fi kwalunkwe kontribuzzjoni ma jagħmel l-ebda reklam, jew joffri servizzi professjonali, jew jissolleċita xogħlijiet, jew jimplika kompetenza superjuri, jew juża lingwaġġ ta' tifħir għalih nnifsu. F'każ ta'

dubju, min għandu l-warrant għandu jirreferi l-każ lill-Kumitat tal-Etika tal-Kamra tal-Inġiniera għall-gwida u l-interpretazzjoni.

d) Reklamar

Min għandu l-warrant:-

I. jitħalla jirreklama b'mezzi li mhumiex meqjusin li jċekknu d-dinjità tal-professjoni. It-tagħrif li jingħata għandu jkun fattwali, u jinkludi l-isem ta' min għandu l-warrant jew tal-kumpanija, id-dettalji ta' kuntatt, il-kwalifiki, u l-kompetenza.

e) L-Imġiba mal-Kollegi

Min għandu l-warrant irid:-

I. jevita ħsara b'mod imprudenti jew b'malizzja lir-reputazzjoni jew lix-xogħol ta' persuni oħrajn li għandhom il-warrant;
II. jevita kritika distruttiva lejn il-ħidma ta' persuni oħrajn li għandhom il-warrant;
III. jillimita lilu nnifsu għal evalwazzjoni fattwali jekk jissejjaħ sabiex jagħti opinjoni professjonali fuq ix-xogħol ta' kollegi tiegħu;
IV. ma jinvolvix ruħu f'kompetizzjoni inġusta ma' oħrajn.

f) Trasferimenti ta' Xogħlijiet

Min għandu l-warrant u jaċċetta li jieħu post persuni oħrajn bil-warrant irid:-

I. jinnotifika immedjatament dan il-fatt lil dak li jkun qed jissostitwixxi;
II. jaċċerta ruħu li m'hemmx ħlasijiet pendenti dovuti lil dak li jkun qiegħed jiġi sostitwit;
III. ikun intitolat għal spjegazzjoni għas-sostituzzjoni minn min kien hemm qablu;

Min għandu il-warrant u jkun ser jiġi sostitwit minn ieħor li għandu il-warrant għandu:-

IV. jagħti trasferiment raġonevoli ta' xogħlijiet lil min ikun ser jeħodlu postu.

g) Id-Dmirijiet lejn il-Klijenti u lejn min Iħaddem, u l-Konflitti ta' Interess

Min għandu l-warrant irid:-

I. jinforma lill-partijiet kollha interessati bi kwalunkwe konflitt ta' interess;

II. jaġixxi bħala rappreżentant fidil tal-klijenti tiegħu jew ta' min iħaddmu;

III. jirrifjuta kumpens, finanzjarju jew bi kwalunkwe mod ieħor, mingħand aktar minn parti waħda għall-istess servizzi sakemm tali kumpens ma jkunx maqbul bejn il-partijiet kollha;

IV. jirrifjuta u ma jfittixx kumpens mingħand fornituri talli jispeċifika il-prodotti u /jew is-servizzi tagħhom;

V. jinforma lill-klijenti tiegħu jew lil min iħaddmu li l-proġett propost ma jkunx vijabbli meta l-istudji juru dan;

VI. jagħmel qbil ċar mal-klijent jew ma' min iħaddmu, qabel il-bidu tal-proġett, dwar kwalunkwe drittijiet ta' propjetà intellettwali li jistgħu jirriżultaw mill-involviment tiegħu fil-proġett;

VII. ma jagħmilx użu mill-faċilitajiet tal-klijenti tiegħu jew ta' min iħaddmu sabiex imexxi l-prattika privata tiegħu mingħajr il-kunsens tagħhom.

h) Il-Kunfidenzjalità

Min għandu l-warrant irid:-

I. iqis l-informazzjoni li jikseb waqt il-qadi ta' dmirijietu bħala kunfidenzjali;

II. ma jiżvelax informazzjoni jew sejbiet ta' kwalunkwe kummissjoni jew bord li tagħhom ikun membru, sakemm ma jkunx mitlub jagħmel dan mil-Liġi jew b'ordni tal-Qorti.

©Chamber of Engineers – Kodiċi ta' Etika

i) Sollecitar

Min għandu l-warrant:-

I. ma jridx jittallab għax-xogħol b'mod skorrett, kemm direttament kif ukoll indirettament.

j) Diskriminazzjoni

Min għandu l-warrant irid:-

I. jittratta b'mod ekwu u jippromwovi t-trattament indaqs ta' klijenti, kollegi, u ħaddiema sħabu, irrispettivament mir-razza, reliġjon, ġeneru, orjentazzjoni sesswali, età, abbiltà fiżika jew mentali, stat taż-żwieġ jew familja, u oriġini nazzjonali.

©Chamber of Engineers – Kodiċi ta' Etika